

Noget, at de vidste, at Roen dog alligevel vil komme. Derfor den ærede Minister maatte nærmest har tænkt paa at ville skaffe Ro tilveie for dem, der ganske vist er mest umiddelbart interesserede i, at der kommer Ro, nemlig for Godseierne, saa maa jeg dog tillade mig at bemærke, at det forekommer mig at være det Rigtigste at overlade til de Vedkommende selv at bedømme, om de anse det for nødvendigt at tilkjøbe sig Ro. Jeg tror ikke, at der er nogen Berettigelse for Andre, end ikke for den ærede Regjering, til i saa Henseende at optræde som Godseiernes Formynder. Den politiske Betydning, særlig af §§ 7 og 8, som den ærede Minister sagde, at Mindretallet havde villet ignorere, forstaaer jeg overhovedet slet ikke. Jeg kan ikke se, hvorpaa denne store politiske Betydning skalde bero. Jeg kan forstaa, at en Agitation paa Grundlag af et Spørgsmaal som dette kan genere Politikerne, og at den kan genere en Regjering. Men dette er i Virkeligheden ikke nok til, at man kan sige, at en saadan Bestemmelse har politisk Betydning. Men, selv om nu saa var, selv om man virkelig — hvad jeg, som sagt, ikke indrømmer — kunde tillægge saadanne Bestemmelser en større politisk Betydning, og selv om man ved Vedtagelsen af dem kunde kjøbe sig Ro, saa benegter jeg dog paa det Bestemteste den ærede Regjering eller nogen Andens Ret til at kjøbe Ro ved en Opoffelse af, hvad jeg for mit Vedkommende anser for at være ret og billigt, og allermest Retten til at kjøbe sig Ro ved at offere det, der efter min Betragtning angaar andre Vedkommendes private Eiendoms Interesser. Jeg tror ikke, at Noget udenfor de Vedkommende selv er berettiget til at offere saadanne Interesser og allermindst da, naar man ikke til Støtte derfor kan anføre Andet og Bedre end saadanne almindelige Udtryk som „stor politisk Betydning,“ „Nødvendigheden af at skaffe Ro“ osv.

Jeg har heller ikke kunnet forstaa, hvorledes den høitærede Indenrigsminister forleden kunde sige særlig med Hensyn til Bestemmelsen i § 7, at denne Paragraph angik et Forhold, der træder saa langt tilbage for Fæsteforholdet — denne hans Uttring findes i Landstingstidenden Sp. 1692 —; jeg kan,

som sagt, ikke forstaa, hvorledes den høitærede Minister kunde tale i saa ringagtende Udtryk, kan jeg vel sige, om Bortforpagtningerne paa 50 Aar, al den Stund den ærede Minister selv — og i mine Tanker med meget god Føie — i forrige Samling og paa et andet Sted om dette selv samme Spørgsmaal udtalte — Uttringen findes i Folkethingstidenden Spalte 238; jeg tør her een Gang for alle bede om Tilgivelse for, at jeg citerer, hvor saadanne Udtryk staa, for at det ikke skal kunne siges, at jeg gjør mig skyldig i at citere galt —, udtalte følgende: „Naar jeg ikke er fremkommen med noget Forslag om at ophæve Forordningen af 15de Juni 1792 § 11, er det, fordi jeg i mange Stykker maa anse denne Forordning for at medføre en heldigere Brugsform for Brugeren end selve Fæstekontrakten, og jeg har ikke kunnet se nogen som helst fornuftig Grund til at kaste en for begge Parter forstandig Brugsform overende“ osv. Jeg forstaaer virkelig ikke, hvorledes den høitærede Indenrigsminister nu i denne Samling har kunnet komme med en aldeles modsat Uttring. Senere udtalte han sig ogsaa paa det anførte Sted om de omtalte Kontrakter saaledes, at de vare fuldt saa forstandige som Fæstekontrakter. Da jeg er fuldstændig enig med disse den høitærede Ministers Udtalelser fra forrige Samling, er jeg selvfølgelig fuldstændig uenig med den høitærede Indenrigsministers Udtalelse forleden om dette Punkt.

Hvad der derimod er utvilsomt, det er, at man ved en saadan Bestemmelse som den i § 7 driver frem imod Selveiendom, idet man generer eller umuliggjøre Benyttelsen og Brugen af Fæsteeiendommene. Dette er utvilsomt. Og, dersom man vilde tænke sig Skridtet gjort fuldt ud, saa at vi i Aar negtede Retten til at bortforpagte og til næste Aar negtede Retten til at bortfæste Bøndergaardene, saa er det aldeles utvilsomt, at man derved meget vilde fremstynde Selveiendom; thi det er aldeles utvilsomt, at Fæsteforholdet da ikke kunde overleve den sidste Fæster her i Landet. Men jeg vil dog spørge, om dette er den Maade, hvorpaa man med Ret og Billighed kan omgaas med disse Forhold. Naar endelig galt skalde være, saa at man skalde have et